

به نام خداوند جان آفرین، حکیم سخن در زبان آفرین

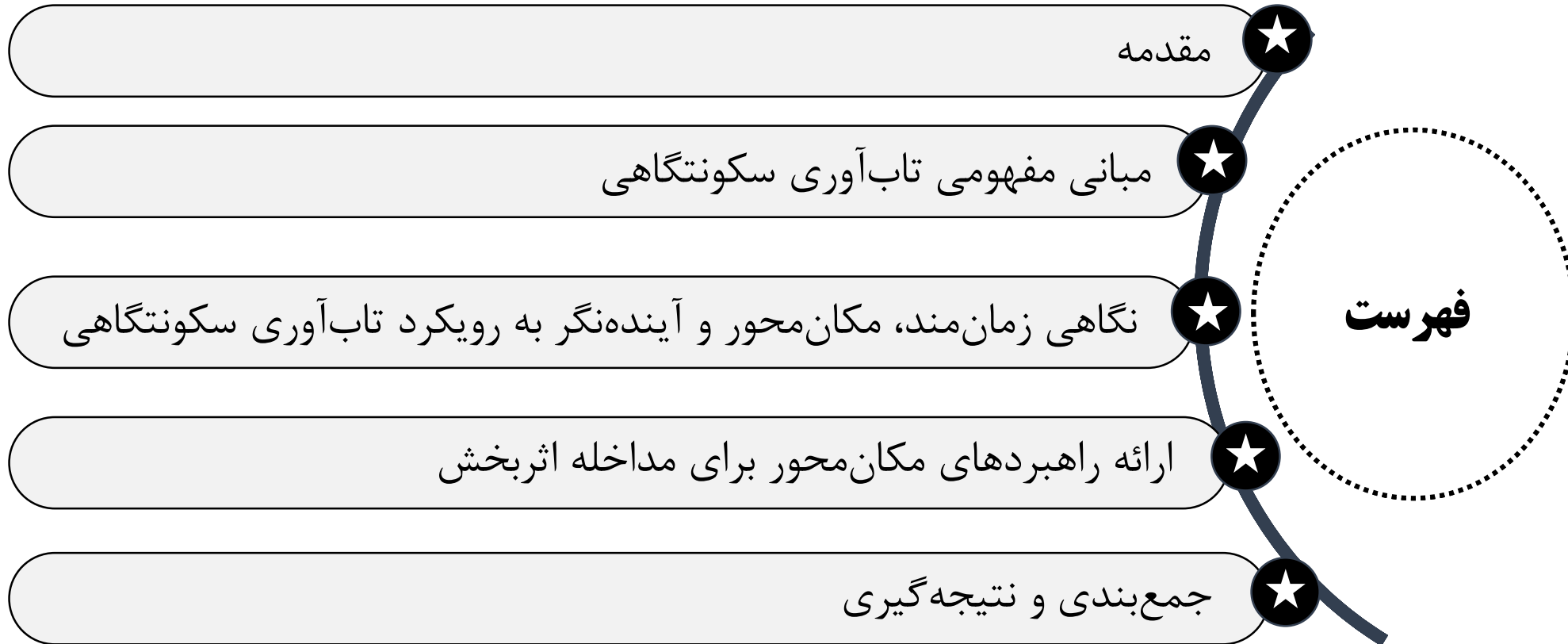
دویست و بیست و پنجمین نشست علمی - تخصصی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

عنوان:

تاب‌آوری شهری؛ نگاهی زمان‌مند، مکان‌محور و آینده‌نگر به
نظام سکونتگاهی

سخنران: نبی مرادپور

فهرست

مقدمه

دریغ سود ندارد چو رفت کار از دست

علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد

وگر نه سیل چو بگرفت، سد نشاید بست

به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز

اهمیت تاب آوری

Goal 11: Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable

**Sendai Framework
for Disaster Risk Reduction
2015 - 2030**

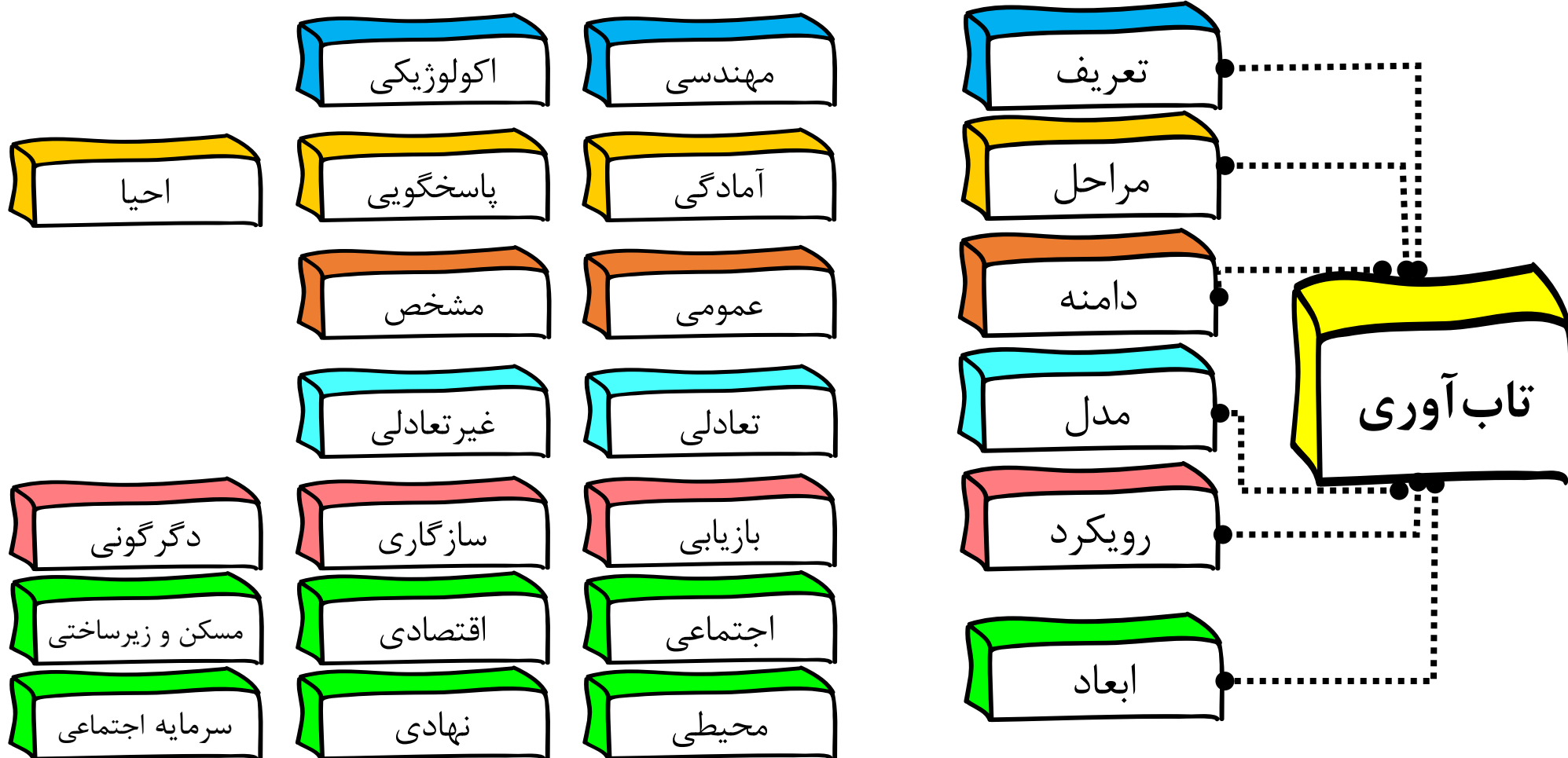
**Hyogo Framework
for Action 2005-2015:**
Building the Resilience of Nations
and Communities to Disasters

**Making Cities Resilient
Report 2012** ✓

**Reducing Risks of
Future Disasters**
Priorities for Decision Makers

**Disaster
Resilience**
A NATIONAL IMPERATIVE

مبانی مفهومی تاب آوری سکونتگاهی

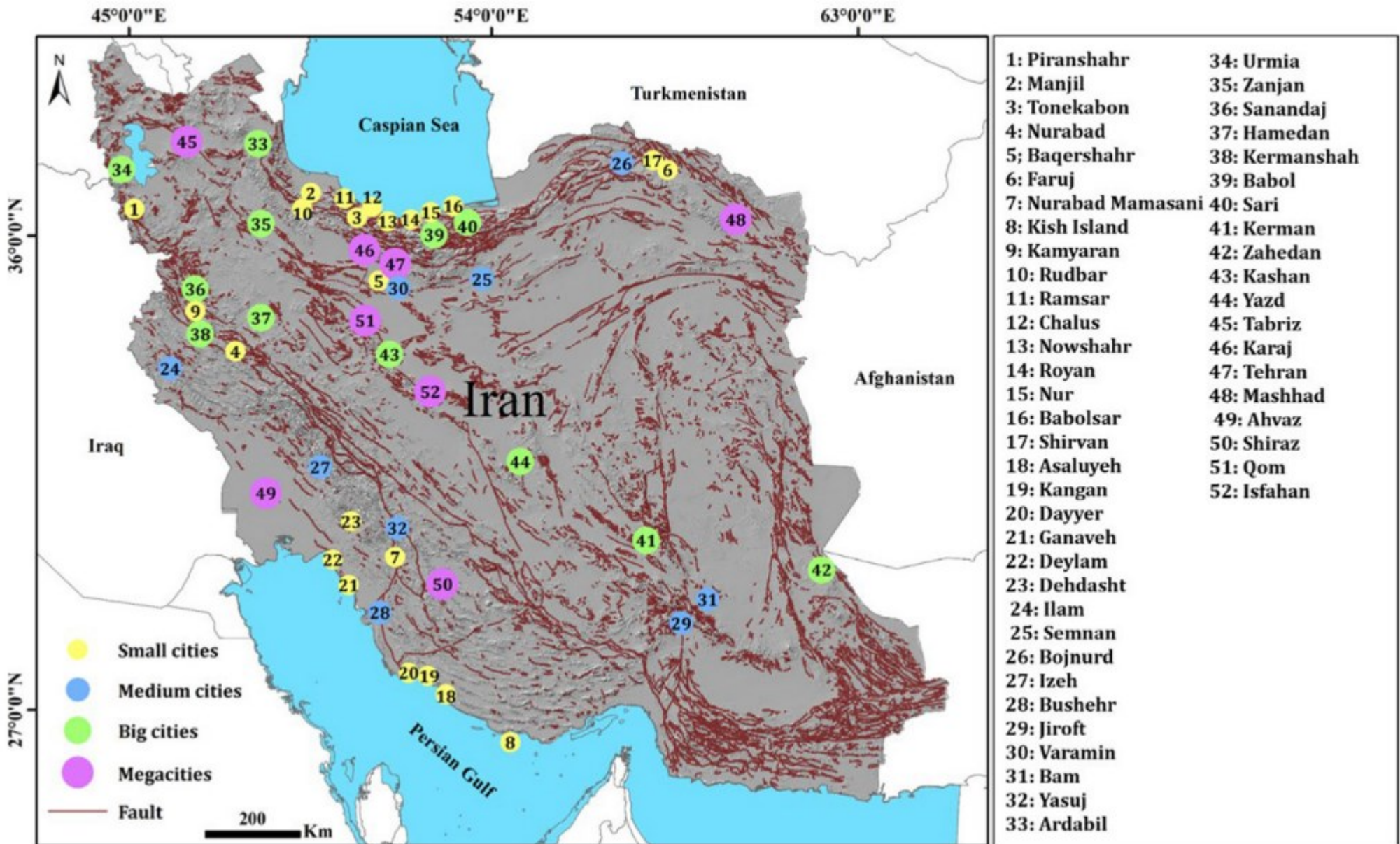
ابعاد و شاخص‌های تاب‌آوری

ابعاد	شاخص
اجتماعی	درصد جمعیت زیر ۱۵ سال
	درصد جمعیت بالای ۶۵ سال
	درصد زنان بی‌همسر (طلاق یا فوت همسر)
	نرخ سواد
	نسبت جنسی
	تراکم جمعیت
	درصد جمعیت دارای معلولیت
	درصد مهاجرت به هر بلوک شهری
	درصد وابستگی جمعیت
	بیمه سلامت
اقتصادی	نرخ اشتغال
	نرخ اشتغال زنان
	درصد مشارکت اقتصادی کل
	درصد مشارکت اقتصادی زنان
	درآمد
	درصد مالکیت خانه
	بار اقتصادی
	بار معیشتی

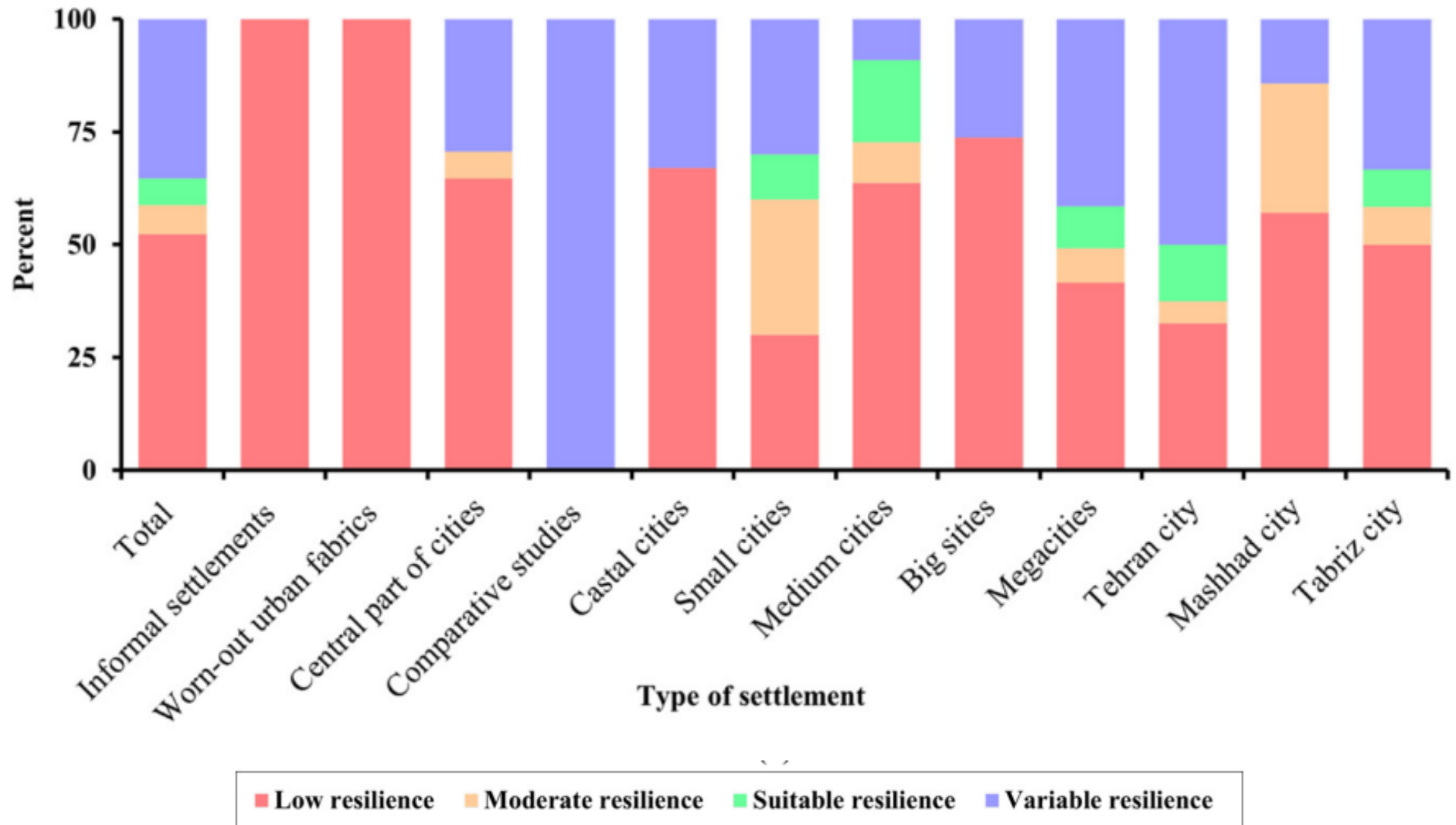
ابعاد شاخص‌های تاب‌آوری

ابعاد	شاخص
مسکن (کالبدی)/ زیرساختی	درصد خانه‌های بادوام
	دسترسی به ایستگاه آتش‌نشانی
	پتانسیل دسترسی/تخلیه
	دسترسی به مترو
	نفر در واحد مسکونی
	درصد مسکن بیش از ۳۰ سال
	درصد خانه‌های زیر ۵۰ مترمربع
	درصد افراد آسیب‌پذیر در واحدهای مسکونی
	تعداد اتاق در هر خانه
	تعداد مدارس
محیطی	فاصله از گسل
	کمیت آب‌های زیرزمینی
	انتشار گازهای گلخانه‌ای
	کیفیت آب‌های زیرزمینی
	نزدیکی به رودخانه / قرار گرفتن در معرض سیل
	رطوبت خاک
	مصرف آب

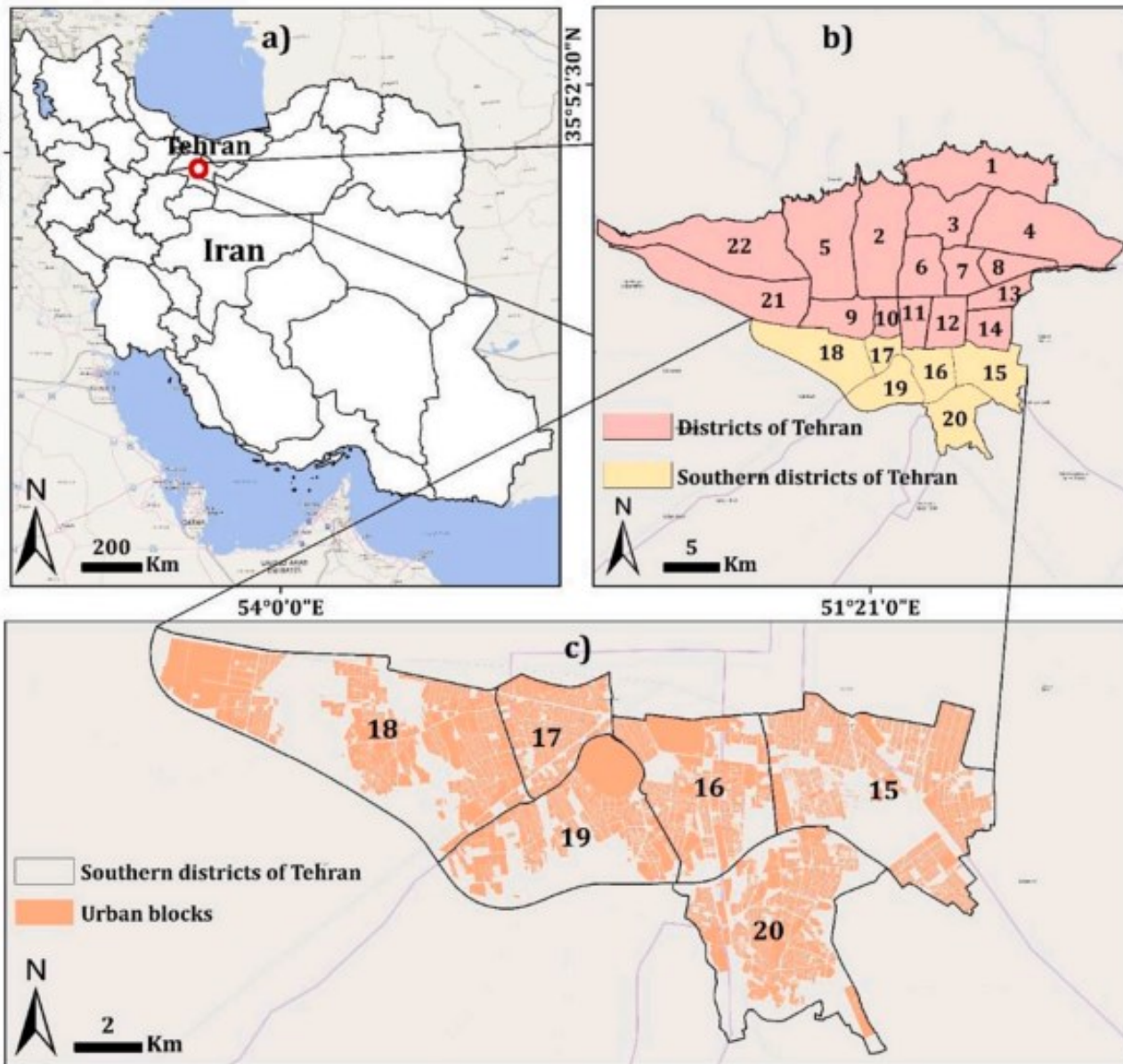
نگاهی زمان‌مند، مکان‌محور و آینده‌نگر به رویکرد تاب‌آوری سکونتگاهی

وضعیت تاب آوری در سکونتگاه‌ها

یک مطالعه موردی ————— پهنه جنوب شهر تهران

پهنه جنوب شهر تهران:
مناطق ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰

تعداد بلوک:

۹۱۳۸

مساحت:

۵۶۲۲.۳۵ هکتار

جمعیت سال ۱۳۸۵:

۲۶۴۲۷۱۷ نفر

جمعیت سال ۱۳۹۵:

۲۳۷۴۸۸۴ نفر

تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

دانشگاه تهران
دانشکده جغرافیا

عنوان رساله:

تحلیل فضایی تاب آوری بافت‌های ناکارآمد
شهری (مورد: پهنه جنوب شهر تهران)

عنوان نقشه:

وضعیت تاب آوری کلی پهنه
جنوب شهر تهران در سال ۱۳۸۵ و ۱۳۹۵

استاد راهنما:

دکتر احمد پوراحمد

استادان مشاور:

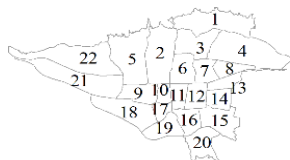
دکتر حسین حاتمی نژاد

و

دکتر کرامت الله زیاری

دانشجو:

نبی مرادپور

راهنما

تاب آوری کلی در سال ۱۳۸۵

خیلی پایین

پایین

متوسط

بالا

خیلی بالا

6 Km

راهنما

تاب آوری کلی در سال ۱۳۹۵

خیلی پایین

پایین

متوسط

بالا

خیلی بالا

6 Km

تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

دانشگاه تهران
دانشکده جغرافیا

عنوان رساله:

تحلیل فضایی تاب آوری بافت‌های ناکارآمد
شهری (مورد: پهنه جنوب شهر تهران)

عنوان نقشه:

وضعیت تاب آوری کلی پهنه
جنوب شهر تهران در سال ۱۳۸۵ و ۱۳۹۵

استاد راهنما:

دکتر احمد پوراحمد

استادان مشاور:

دکتر حسین حاتمی نژاد

و

دکتر کریم الله زبیری

دانشجو:

نبی مرادپور

راهنما

تاب آوری کلی در سال ۱۳۸۵

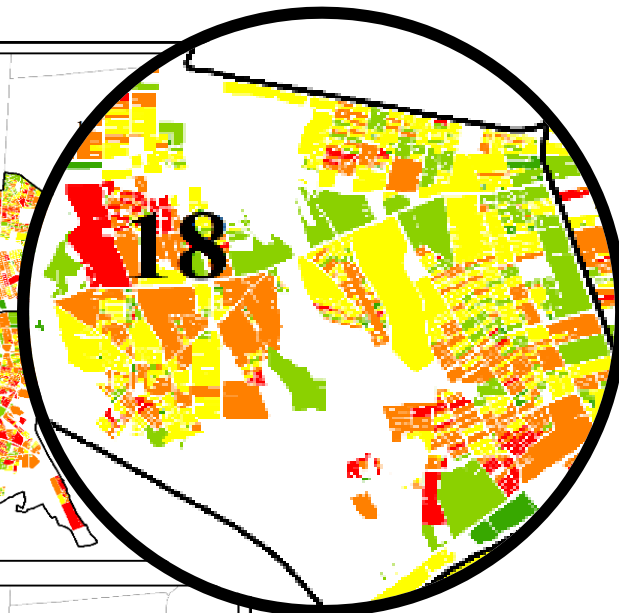
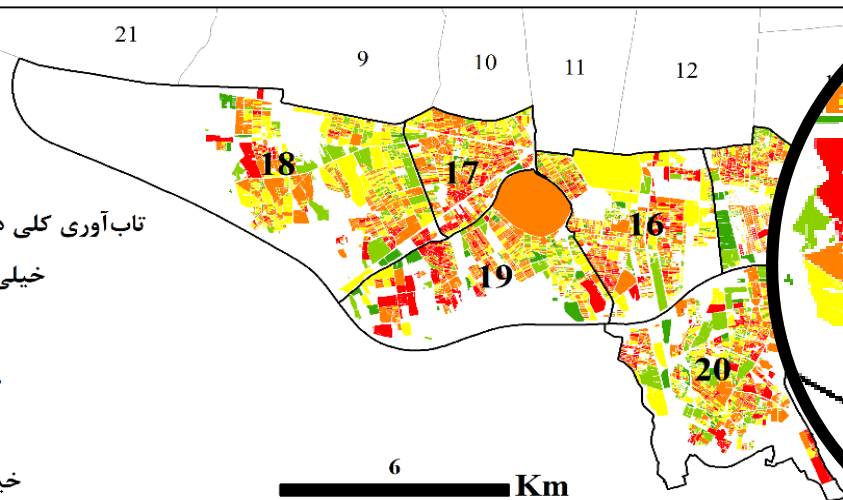
خیلی پایین

پایین

متوسط

بالا

خیلی بالا

راهنما

تاب آوری کلی در سال ۱۳۹۵

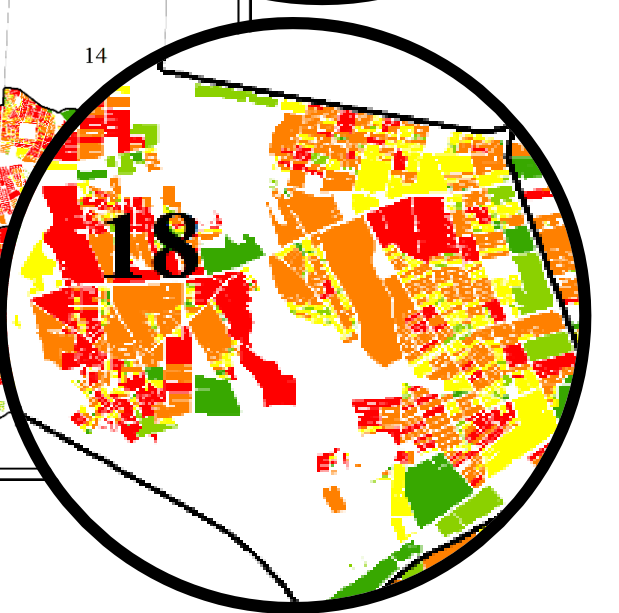
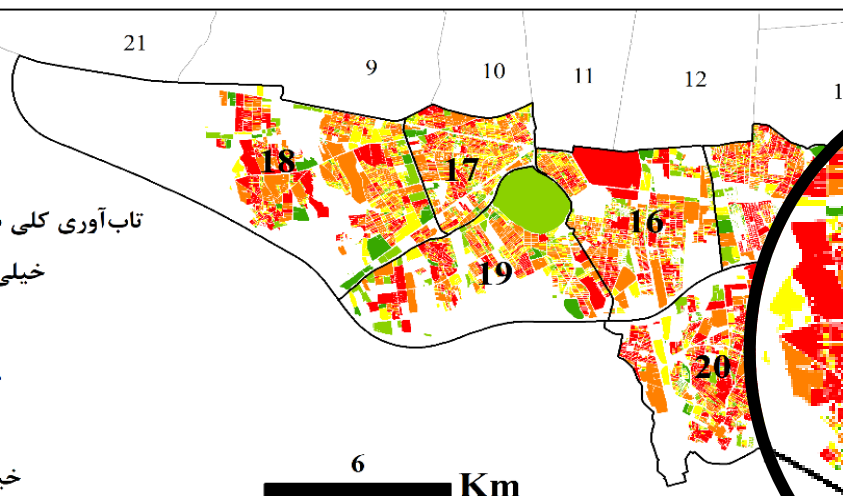
خیلی پایین

پایین

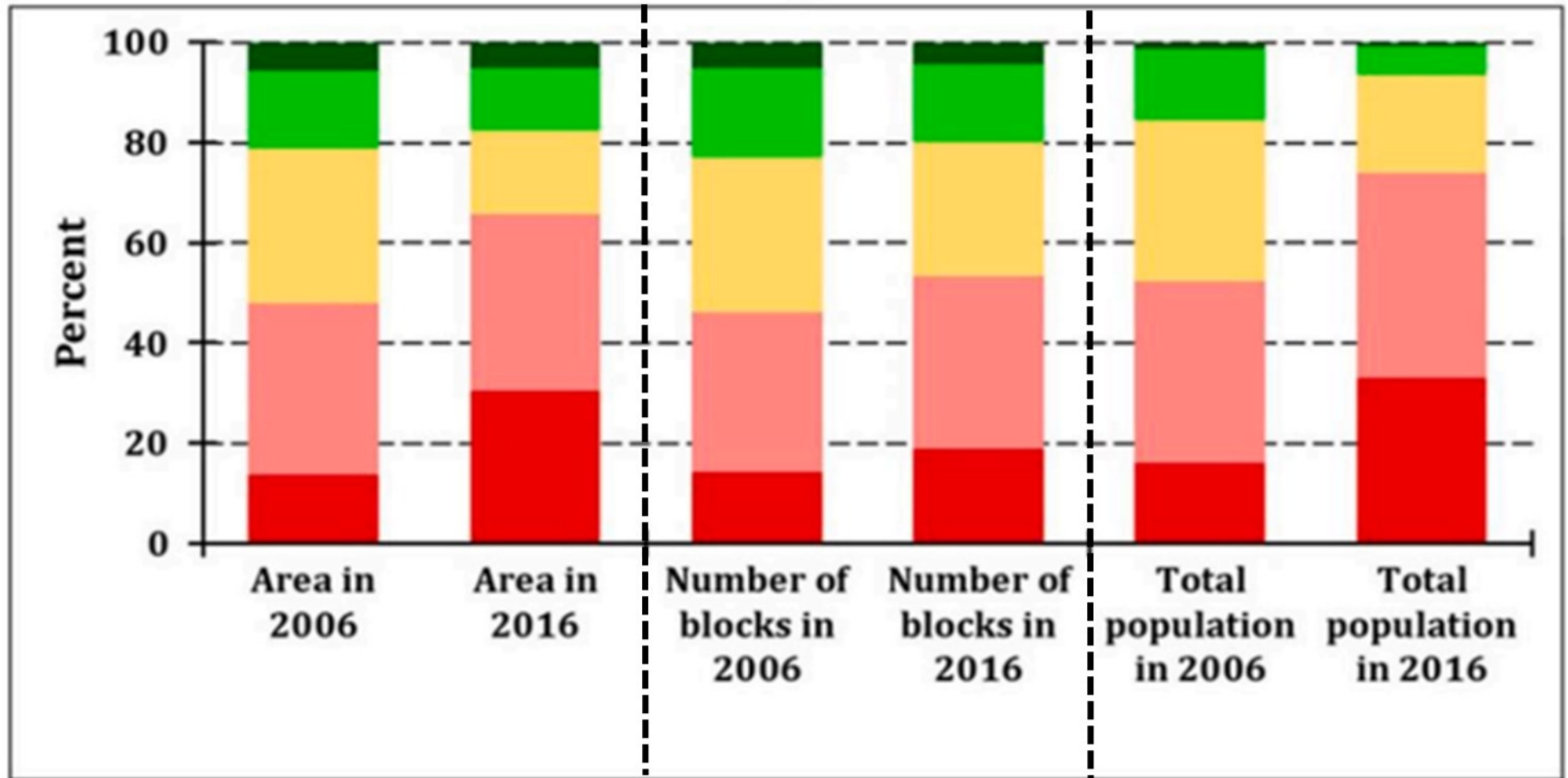
متوسط

بالا

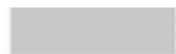
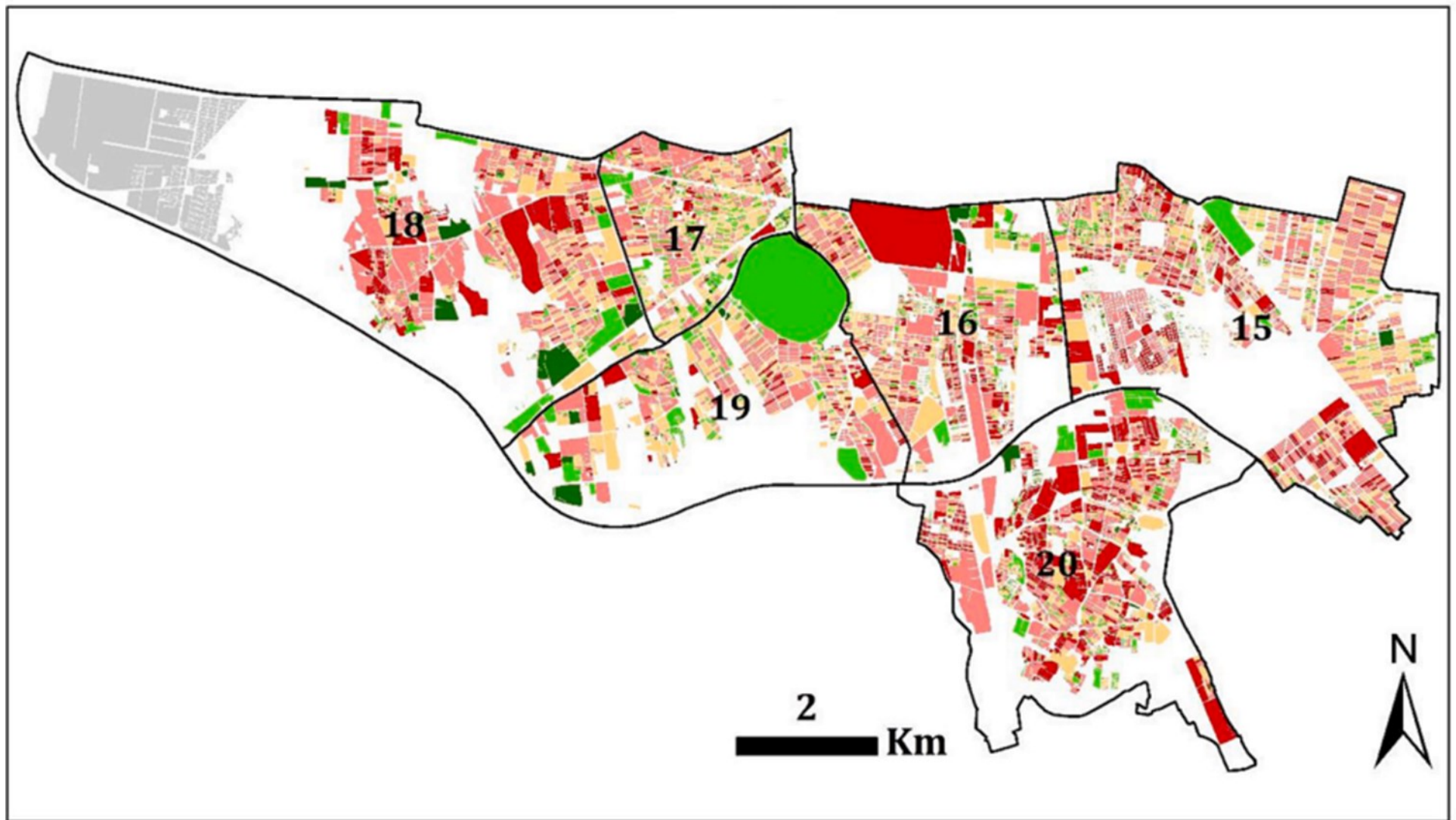
خیلی بالا

تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

تغییرات مکانی تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

No Data

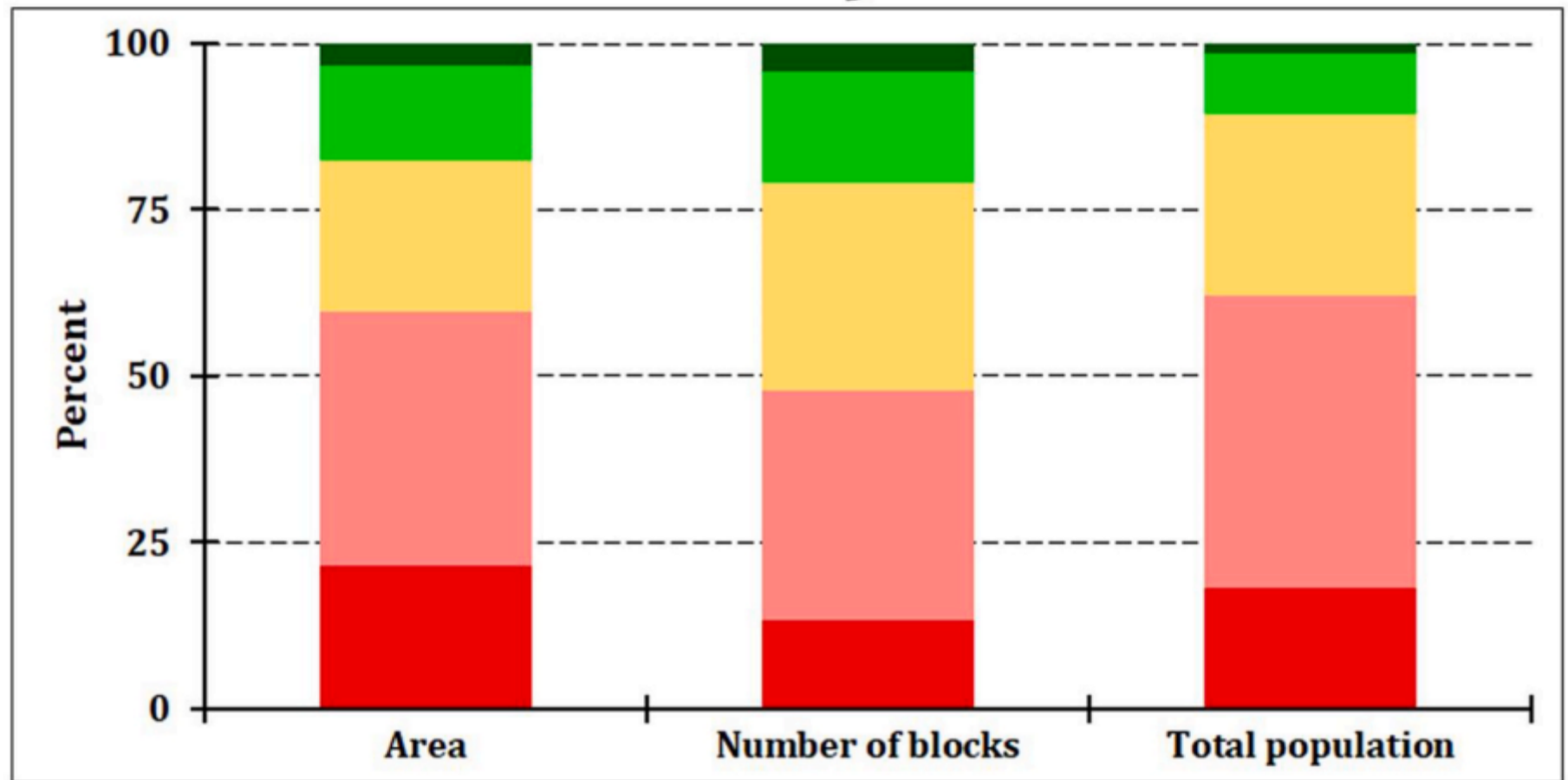
Southern districts of Tehran

More resilient

Less resilient

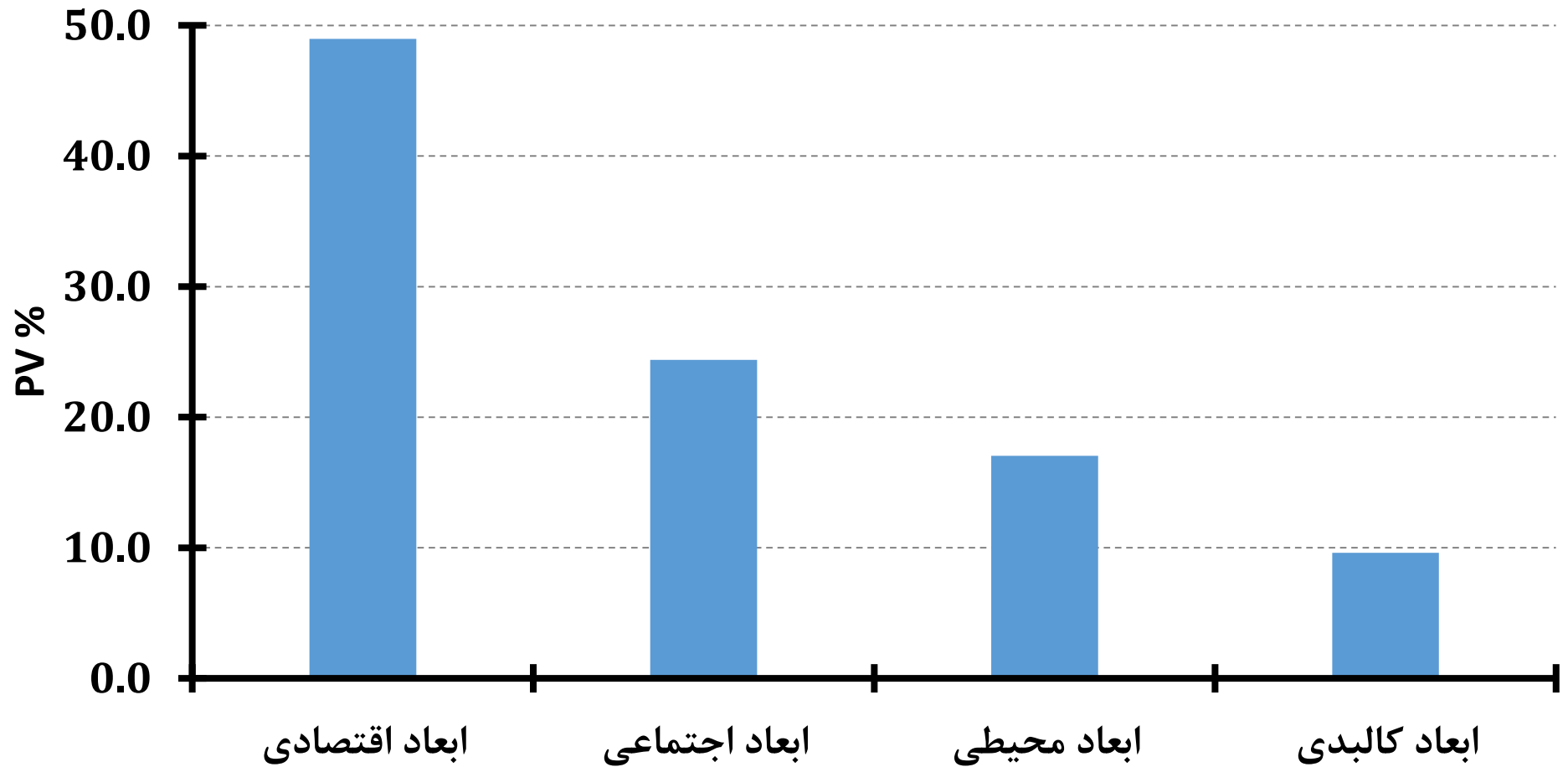
درصد تغییرات مکانی تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

More resilient

Less resilient

تحليل حساسيت مهمترين ابعاد مؤثر بر قاب آوري

تبیین کاهش تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

چرایی کاهش تاب آوری تاثیر فرایندهای مقیاس کلان تر بر تاب آوری محلی

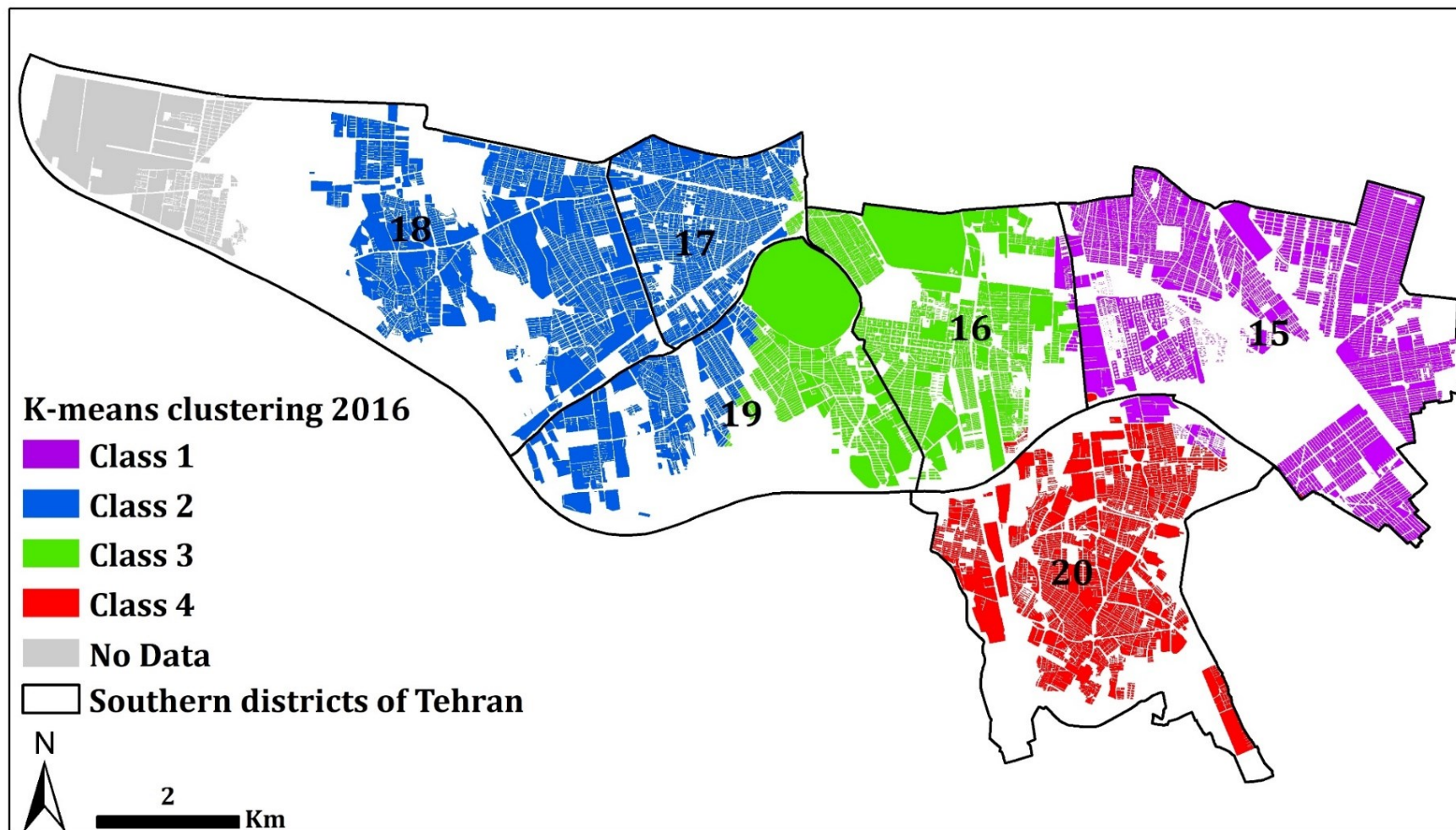
- شاخص های اقتصادی در دهه ۱۳۹۰ نسبت به دهه ۱۳۸۰ در وضعیت نامناسب تری هستند.
- افول وحشتناک اقتصادی در دهه ۱۳۹۰
- طی دهه ۱۳۹۰ میزان برخورداری ثروتمندترین دهک به فقیرترین دهک از ۱۱ برابر به ۱۴ برابر رسیده.
- ۱۸/۴ درصد از جمعیت کشور زیر خط فقر مطلق هستند.
- ۴۲ درصد از جمعیت شهر تهران زیر خط فقر هستند.

تبیین کاهش تاب آوری پهنه جنوب شهر تهران

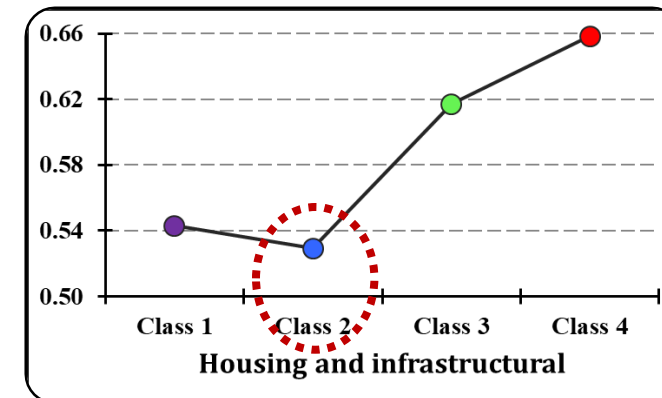
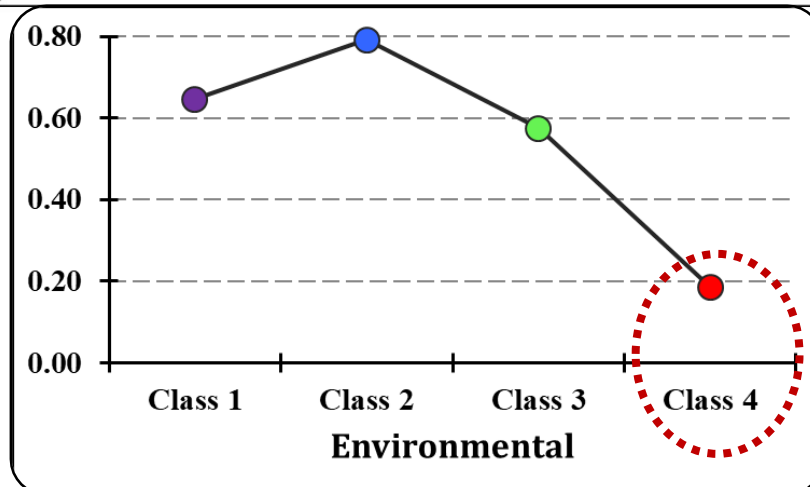
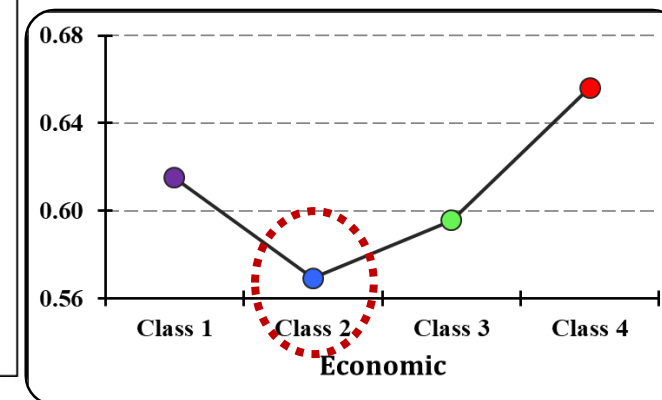
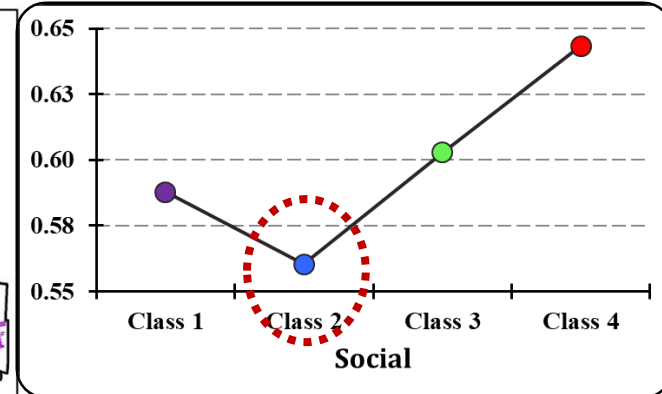
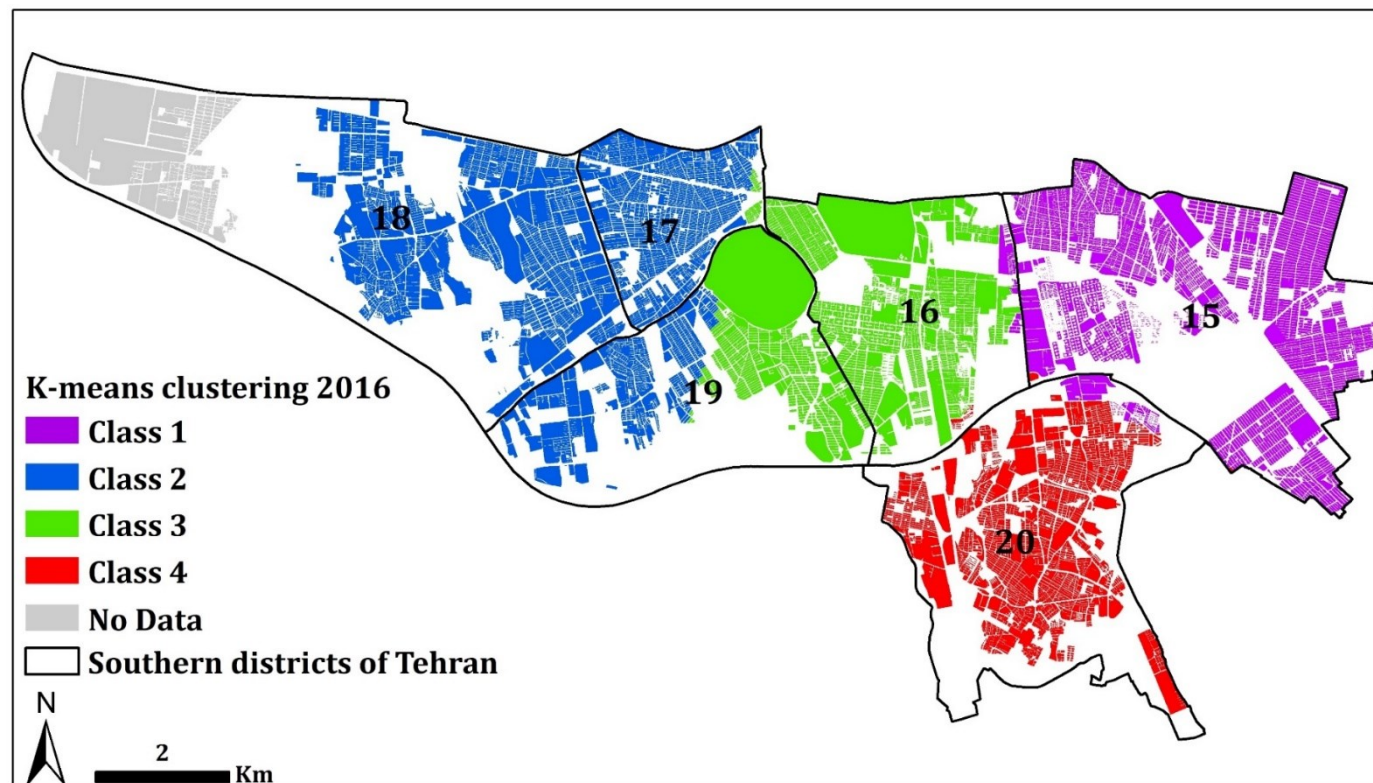
چرایی کاهش تاب آوری

- سهم هزینه مسکن در سبد هزینه خانوار **بیش از ۳۰ درصد** است.
- **نرخ تورم** مهم ترین عامل تعیین کننده شاخص قیمت مسکن است.
- **تورم انتظاری** بیش از **تورم غیر انتظاری** بر قیمت و اجاره مسکن تاثیر دارد.
- **۲۰ درصد** از واحد های مسکونی خالی از سکنه در پهنه جنوب شهر تهران قرار دارند.
- از نظر شاخص های **کیفیت زندگی** و **کیفیت مسکن** پهنه جنوبی شهر تهران وضعیت نامناسبی دارد.

راهبردهای مکان محور برای مداخله اثربخش

راهبردهای مکان محور برای مداخله اثربخش

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

- تاکید بر دیدگاه بوم‌شناختی، رویکرد دگرگونی، دامنه عمومی و مدل غیرتعادلی و در نظر گرفتن تمامی ابعاد تاب‌آوری در نظام سکونتگاه‌ها.
- تاب‌آوری در نظام سکونتگاهی امری پیچیده، چندوجهی، پویا و فضامند است.
- ارزیابی و تحلیل نهایی تاب‌آوری سکونتگاه‌ها در مقیاس‌های کوچک‌تر به شیوه زمانمند و مکان‌محور.

سپاس از توجه شما

با امید داشتن سکونتگاه‌های تاب‌آور